

גזירה משורגת – נע"ו/י וע"ע

1. לפניכם קטע על יום השפה העברית ובו מילים מודגשות. קראו אותו, וענו על השאלות שאחריו.

לכבוד יום השפה העברית התקיימו **תְּחֻגּוֹת** (בלועזית: פסטיבלים) ב**מְקוֹמוֹת** שונים ברחבי הארץ. אבן יהודה, מועצה מקומית הקרויה על שמו של אליעזר בןיהודה, קישטה את הרחובות ב**מְלִים** שחידש בןיהודה, וילדי הגנים פצחו ב**מְחולות** בכיכר המרכזית. גם בשדרות, בתל אביב ובקריית שמונה צוין יום שפתנו ב**מְסֻבּוֹת** מהודרות ומפוארות. ראשי יישובים מדרום הארץ אמרו בכינוס מיוחד לכבוד יום זה: "בארץ ישראל קם העם היהודי מחדש, ו**תְּקוּמָתוֹ** לא יכלה להיתכן בלא **תְּחִיַּת** השפה העברית אחרי שנים רבות של תרדמה".

א. בקטע מודגשות שבע מילים. מיינו אותן בטבלה שלפניכם לפי גזרתן, וכתבו בראש כל עמודה את שם הגזרה המשותפת למילים.

הגזרה: _____	הגזרה: _____

ב. בקטע מופיעות שתי מילים מאותו השורש. העתיקו את שתיהן, וציינו את שורשן.

המילים: _____, _____, _____ | השורש המשותף: _____

ג. לפניכם חמש מילים. הקיפו את המילה ששורשה זהה לשורש המילה **מְחולות**.

מְחִילָה, מְחַלָּה, מְחולֵל (בלועזית: גנרטור), **חֲלִיל, חֲלוּל**

ד. במילה **תְּחֻגּוֹת** בא לידי ביטוי אחד המאפיינים הבולטים של הגזרה שאליה היא שייכת. כתבו

מאפיין זה. _____

2. לפניכם ארבעה שמות פעולה. לצד כל אחד מהם ציינו את שורשו.

איתות – _____
עידוד – _____
ציפוף – _____
פינון – _____

א. לצד כל אחד מהם ציינו את שורשו.

ב. מהו הבניין המשותף לכל ארבעת שמות הפעולה? _____

ג. לפניכם. הקיפו את כל המילים הנוטות על דרך הגזרה של המילה פינון.

מְכֻּנָּה / הֶכְוֵן / כִּוֵּן / הִכְנָה / מְכֻּוֹן / הִתְכַּוְּנוּת / כֻּוְּנָה

3. לפניכם ארבעה צמדי מילים ממוספרים.

(1) מְזוּן – תְּזוּנָה, (2) לִינָה – מְלוּנָה, (3) תְּעוּפָה – הֶעְפָּה, (4) הִרְקָה – רָקִיק (מאפה דק ושטוח)

א. בצמד אחד יש שתי מילים ששורשן שונה. ציינו את מספר הצמד, וצינו את השורש של כל מילה.

מספר הצמד: _____

המילה הראשונה: _____, השורשה: _____

המילה השנייה: _____, השורש: _____

ב. העתיקו מן ארבעת הצמדים שני שמות פעולה.

_____ , _____

ג. מהי הגזרה המשותפת לכל הצמדים שלא ציינתם בתת-סעיף א? _____

4. לפניכם שני פסוקים מן המקרא, ובכל אחד מהם מילה מודגשת.

(1) "תִּם וְיִשָּׂר וְצָרוּנִי כִי קָוִיתִיד" (תהלים כה, כא)

(2) "אֵלֶּה תוֹלְדֹת נֹחַ: נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרְתָיו" (בראשית ו, ט)

א. לשתי המילים המודגשות יש שורש וגזרה משותפים. ציינו אותם.

השורש: _____, הגזרה: _____

ב. העתיקו את המילה שמשקלה מציין שמות תואר. _____

5. לפניכם ארבע מילים מן השורש לוי"ש.

מְלוּשָׁה – מכונה הלשה את הבצק

לִיֵּשׁ – אדם שמקצועו לישת הבצק

לִישָׁה – פעולת הלֵשׁ

מְלוּשׁ – וו לישיה בתוך המערבל

א. מבין ארבע המילים יש אחת שנטייתה על דרך גזרת השלמים. העתיקו מילה זו. _____

ב. מהו המשקל של המילה **לִיֵּשׁ** ומהי משמעותו של משקל זה?

המשקל: _____, משמעות המשקל: _____

ג. לפניכם רשימה של חמש מילים. הקיפו את כל המילים שבהן התפקיד של המ"ם הראשונה זתה לתפקיד של המ"ם במילה **מְלוּשָׁה**.

מְרִיחָה / מְשִׁיכָה / מְשִׁימָה / מְתִיחָה / מְרִיבָה

ד. העתיקו מבין ארבע המילים מילה אחת שמשמעותה שם פעולה. _____